

David Weber

“BASILISKO” STOTYJE

Mokslinis fantastinis romanas

Galaktikoje neramu. Daugybė žvaigždžių imperijų, respublikų, sąjungų labai įtariai seka savo konkurentų veiksmus. Laivo vadė Honorija Harington gauna itin atsakingą užduotį - vykti patruliuoti į Mantikoros mazgą, kur susikerta visų žvaigždinių civilizacijų keliai ir interesai...

Iš anglų kalbos vertė VIDAS MORKŪNAS
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"
298 tomas. Serija įkurta 1990m.

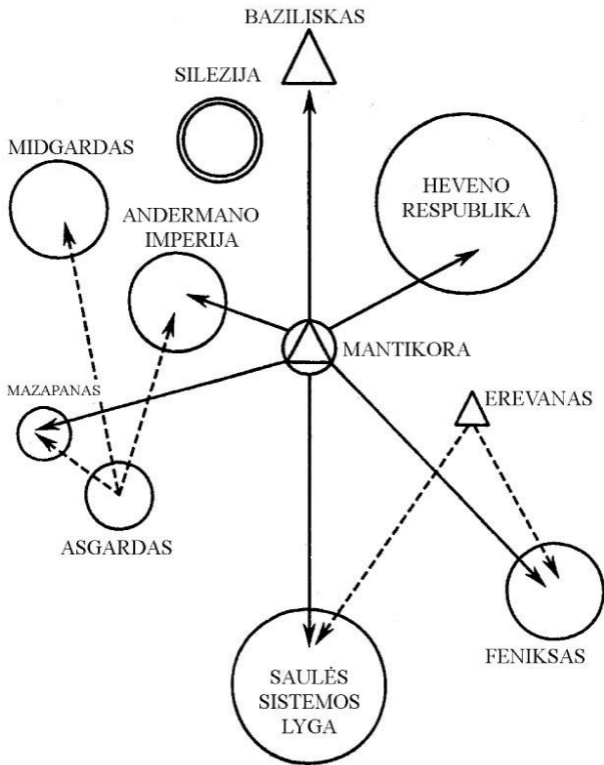
David Weber - ON BASILISK STATION
New York, Baen books, 2001

Copyright © by David Weber, 2001

Cover art copyright © by Jim Burns, 1999

Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas", 2004

Elektroninė versija © Knygute.lt, 2010

PROLOGAS

Konferencijų salėje kurtinančiai tikėjo antikvarinis laikrodis. Heveno Liaudies Respublikos prezidentas įpėdinis atidžiai nužvelgė karinę tarybą. Finansų ministras nežinojo, nė kur akis dėti. Karo ministrė - kaip ir jos pavaldiniai - priešingai, laikėsi kone įžūliai.

- Jūs rimtai? - paklausė prezidentas Haris.

- Bijau, kad taip, - sielvartingu balsu atsakė ministras Frankelis, pasklaidė užrašus ir prisivertė žiūrėti prezidentui tiesiai į akis. - Pastaruosius tris ketvirčius prognozės visiškai pasitvirtina, Sidai. - Jis piktai dėbtelėjo į savo kolegę, karo ministrę. - Vis per tą Laivyno biudžetą. Nebegalime didinti laivų skaičiaus be...

- Jeigu to skaičiaus nebedidinsime, - griežtai įsiterpė Eleina Diumarė, - viskas nueis velniop. Mes pasibalnojome neotigrą, misterį prezidentė. Mažiausiai trečdalyje okupuotų planetų darbuojasi galvažudžių gaujos - vadinamieji "išsivadavimo judėjimai". O jei jų ir nebūtų - pasienio zonose

visi kas gyvas ginkluojasi iki dantų. Jie neabejotinai sumanys mus užpulti - tai tik laiko klausimas.

- Manau, tu šiek tiek perdedi, Eleina. - Ronaldas Bergrenas pasiglostė skystus ūsiukus ir susiraukė. - Žinoma, jie ginkluojasi - aš jais dėtas elgčiausi lygiai taip pat. Bet niekam iš jų nepakaks smarvės mus įveikti.

- Kol kas gal ir nepakaks, - paniuręs nutęsė admirolas Parnelas, - bet, jeigu įklimpsime, spręsdami kokią nors problemą, arba jei įsiliepsnos stambaus masto sukilimas, kai kas gali ryžtis įžūliam antpuoliui. Štai kodėl mums reikalingi nauji laivai. Kad ir kaip gerbčiau misterį Frankelį, - pridūrė vyriausiasis vadas, jo balsas skambėjo ne itin pagarbiai, - tenka pripažinti: biudžetą žlugdo visai ne karinės išlaidos. Nepagrįstai didinama bazinė pragyvenimo pašalpa - štai kur šuo pakastas. Turėtume įkalti Dalininkams į galvą, kad lovys nėra bedugnis ir, kol vėl tvirtai neatsistosime ant kojų, čiaupą reikėtų prisukti. Jeigu pavyktų bent keleriems metams atsikratyti tų kraugerių...

- Sumąstė! - užmaurojo Frankelis. - BPP didini-

mas - vienintelis būdas kontroliuoti juodnugarius!
Jie pritaro karui tik tuomet, jei nesmuks jų pragyvenimo lygis, ir jeigu mes ne...

- Gana! - Prezidentas Haris delnu trinktelėjo į stalviršį ir, visiems nutilus, vėl nužvelgė susirinkusiuosius. Keletą sekundžių jis netrikdė tyrančios tylos, paskui atsilošė krėslė ir atsidusęs prašneko jau gerokai švelniau. - Badydami vienas į kitą pirštu, nieko nelaimėsime. Verčiau pripažinkime tiesą: Diu Kvezin planas nepasiteisino.

- Esu priversta nesutikti, misterie prezidente, - atsiliepė Diumarė. - Pradinis planas - visai protingas, o ir rinktis nelabai yra iš ko. Mums paprasčiausiai nepavyko užsitikrinti tinkamo jėgų paskirstymo.

- Ir jų nešamo pelno, - niūriai pridūrė Frankelis. - Iš planetų neišspausi daugiau, nei jos gali duoti. Bet aš nematau būdo, kaip, nepadidinę pelno, tuo pat metu galėtume leisti sau eikvoti lėšas ir BPP, ir armijai, kuri ir šiaip yra pakankamai stipri, kad padėtų mums išsaugoti tai, ką jau turime.

- Kaip mūsų atsargos? - paklausė Haris.

- Tiksliai nepasakysiu. Skyles kamšyti dar kurį laiką galiu. Galbūt, kilnodamas lėšas iš vienos kišenės į kitą, įsigudrinsiu netgi sukurti gerovės iliuziją. Bet jeigu išlaidos radikaliai nesumažės arba Respublikoje neatsivers nauja stambaus pelno versmė, padėtis ims blogėti. Gyvename pasiskolintu laiku. - Finansų ministras liūdnai šyp-
telėjo. - Deja, daugumos mūsų užgrobtų sistemų ekonomika laikosi nė kiek nė geriau, nei mūsų pačių.

- Eleina, ar tikrai nėra galimybių apkarpyti Lai-
vyno išlaidas?

- Tokiu atveju mirtinai rizikuotume, misterii pre-
zidente, - atsakė karo ministrė. - Admirolas Pa-
rnelas neklysta. Kaimynai reaguos, vos pajutę
menkiausias mūsų silpnumo apraiškas. - Ji savo
ruožtu taip pat niauriai šyptelėjo. - Manau, patys
juos ir išlepinome.

- Gal ir taip, - pratarė Parnelas, - bet kai ką nu-
veikti galima. - Visų galvos pakrypo į jį, ir jis gūž-
telėjo pečiais. - Smogti pirmiems. Jeigu mes di-
džiumą pajėgų perkelsime į pasienio zonas, tuo-
met gal veikiau atrodysime kaip taikdariai...

- Dievaži, admirole! - purkštelėjo Bergrenas. - Tik ką tvirtinote, kad iš esmės nepajėgiame išsaugoti to, ką turime, o dabar jau siūlote veltis į ištisą virtinę naujų karų? Ar toks ir yra mįslingasis karinis mąstymas?!..

- Luktelėk, Ronai, - pertraukė jį Haris ir griežtai kreipėsi į admiralą. - Ar susidorosi, Amosai?

- Manau, taip, - jau atsargiau atsakė Parnelas. - Svarbiausia - tinkamai pasirinkti momentą.

Jis palietė mygtuką, ir virš stalo nušvito erdvinis žvaigždėlapis. Šiaurės rytų kvadrantą užėmė išsipūtusi Liaudies Respublikos sfera. Pietuose ir vakaruose žibėjo gintarinės bei raudonos į ją neįeinančių žvaigždžių sistemų švieselės.

- Artimiausias daugiasistemis darinys - Andermano imperija, - paaiškino admiralas. - Po teisybei, dauguma viensistemų valstybių tiesiog nevertos dėmesio. Bet kurią iš jų galime sunaikinti vienu tikslingu smūgiu, nepaisydami jų ginkluotės. Mūsų kaimynai pavojingi tik dėl tikimybės susivienyti - jeigu suspėtų tai padaryti.

Haris susimąstęs kinktelėjo; paskui ištiesė ran-

ką ir palietė vieną iš žvaigždžių-karoliukų, spindinčių grėsmingai kruvinai.

- O Mantikora? - paklausė.

- Dėl jos mums ir skauda galvą, - sutiko Parnelas. - Jie pakankamai galingi, kad susikautų su mumis kaip lygūs su lygiais, žinoma, jei tik jiems užteks ryžto.

- Tuomet kodėl neatstojus nuo jų ar bent nesukrimtus užkandai? - pasakė Bergrenas. - Mantikoros vidaus partijos pačios nesutaria, ką daryti su mumis. Tad, kol jie plūstasi tarpusavyje, ar nevertėtų praryti smulkesnes žuvelės?

- Tokiu atveju mūsų padėtis tik pablogėtų, - paprieštaravo Frankelis. Jis spustelėjo mygtuką savajame pulte, ir du trečdaliai Parnelo žvaigždėlapio gintarinių švieselių liguistai pilkšvai pažalavo. - Bet kuri iš tų valstybių kapanojasi beveik tokioje pat gilioje ekonominėje duobėje kaip ir mes. Ir bet kurios užgrobimas prarytų baisybę grynųjų pinigų. O ir kiti pasauliai vargu ar yra nenuostolingi fabrikėliai. Sistemos, iš kurių tikrai galėtume turėti naudos, išsidėsčiusios toliau į pietus, žemyn - Erevano Sąjungos kryptimi - arba

Silezijos konfederacijoje vakaruose.

- Tad kodėl be ilgų kalbų neužgrobus jų? - pasiūlė Haris.

- Mūsų žygis į pietus būtų palaikytas kėsinimusi į Erevano teritoriją, misterio prezidentė, - paaiškino Diumarė. - O Erevanas priklauso Lygai. Tad tokia pozicija... eė... nepageidautina.

Visi tarybos nariai energingai sulinksėjo. Saulės Sistemos Lygos ekonomika buvo pati turtingiausia, pati galingiausia ištyrinėtoje galaktikoje. Ir, nors Lygos karinė bei užsienio politika buvo surizgusi iš tokios daugybės kompromisų, kad iš esmės net neegzistavo, žadinti miegančio milžino niekas nenorėjo.

- Taigi, kelias į pietus užkirstas, - tęsė Diumarė, - o pasukę į vakarus, vėl susiduriame su Mantikora.

- Kodėl? - paklausė Frankelis. - Galime užimti Sileziją, nepriartėdami prie Mantikoros nė per šimtą šviesmečių - tiesiog prašokti, jų neliesdami.

- Tikrai? - nusišaipė Parnelas. - O kaip Mantiko-

ros tunelių Tinklas? Jų terminalas Basiliske kaip tik pasipainios mūsų kelyje. Teks užgrobti jį vienam, kad apgintume savąjį sparną. Net jeigu to nepadarysime, vos Respublikos laivai pasirodys prie jų šiaurinių sienų, Mantikoros karališkasis laivynas palaikys tai agresija. Jie neturės kitos išeities - privalės bandyti mus sustabdyti.

- O ar negalime sudaryti su jais sandėrio? - pasiteiravo Frankelis Bergreno.

- Kai kalbama apie užsienio politiką, Mantikoros liberalų partija net savo pasturgalio nesugraibo, - ėmėsi aiškinti užsienio reikalų ministras. - Progresininkai, ko gero, derėtusi, bet ne jie valdžioje. Viskam vadovauja centristai ir monarchistai. Į mus jie šnairuoja, o Elžbieta Trečioji neapkenčia dar smarkiau, negu jie visi draugėn sudėti. Net jeigu liberalai ir progresininkai kaip nors neįtikėtinai sugebėtų palenkti vyriausybę mūsų pusėn, Karūna su mumis niekuomet neprasidės.

- Hm, - Frankelis prikando lūpą, paskui atsiduso. - Pasiutusiai bjauru, mat yra dar vienas niuansas. Mūsų užsienio prekyba ir šiaip beveik merdėja, o mažiausiai du trečdaliai operacijų at-

liekama per Mantikoros Tinklą. Jeigu jie uždarys mums Tinklą, tranzitiniai pervežimai nutrūks ištiesiems mėnesiams... ir kainos šoks aukštyn.

- Kam jūs tai pasakojate, - rūgščiai atsiliepė Parnelas. - Tas prakeiktas Tinklas, be visa kita, per Trevoro žvaigždės terminalą jų laivynui yra tiesus kelias į Respublikos širdį.

- Bet jeigu mes juos įveiksime, tuomet Tinklas atiteks mums, - suniurnėjo Diumarė. - Pagalvokite, ką tai suteiktų mūsų ekonomikai.

Frankelio akyse suruseno godulio ugnelė. Kurgi ne! Nelemtasis Tinklas Mantikorai užtikrindavo septyniasdešimt aštuonis procentus visų sistemos pajamų. Haris pastebėjo ministro veido išraišką ir vos pastebimai timpltelėjo lūpas, piktai šaipydamasis.

- Gerai, pamąstykite dar kartą. Mums svyla padai, ir patys tai žinome. Esame priversti tęsti ekspansiją. Mantikoros Karalystė stovi mums skersai kelio, o ją užgrobus, Respublika gautų gigantišką pelną. Klausimas: kaip tai padaryti.

- Mantikora ar ne Mantikora, o probleminių dė-

mių pietvakariuose klausimą būtina spręsti bet kuriuo atveju. - Parnelas parodė sistemas, kurias Frankelis buvo pažymėjęs pilkšvai žaliai. - Būtų bent jau nebloga pradžia, priešinantį karališkajam laivynui. Bet jeigu mes ir šiaip esame gerai pasiruošę, ar nevertėtų pirmiau užimti Mantikorą, o jau po to tvarkytis su smulkiomis žuvelėmis?

- Sutinku, - linktelėjo Haris. - Kas turi pasiūlymų, kaip įgyvendinti tai, ką sumanėme?

- Leiskite man pradėti rengti planą, misterii prezidentė. Kol kas dar abejoju, bet gali paaiškėti, kad Tinklas yra lazda su dviem galais. Nors, gerai padirbėjus... - Parnelas nutilo, bet tuoj pat vėl atkuto. - Leiskite pradėti rengti planą, - pakartojo jis. - O svarbiausia - įtraukti Laivyno žvalgybą. Turiu kai ką sumanęs, bet dar reikia patobulinti. - Admirolas kilstelėjo galvą. - Vienokios ar kitokios formos ataskaitą parengsiu maždaug per mėnesį. Jus tai tenkina?

- Visiškai, admirole. - Haris užbaigė posėdį.

Kai tik ritmingas kosminio keldo manevrinių variklių pulsas ėmė retėti, pūkuotas kailinis rutulys ant Honorijos Harington kelių sujudo, jame išryškėjo apvali galva su stačiomis ausimis. Dailūs nasrai atsivėrė žiovuliui, pademonstruodami puikias iltis, ir medžių katinas rąžydamasis pažvelgė į šeimninę didžiulėmis smaragdo žalumo akimis.

- Miū-ū-ūkt, - pasakė jis, o Honorija tylutėliai sukikeno.

- Murkt, - pritarė ji, panardindama pirštus į katiną kailį.

Žalių akių vyzdžiai susiaurėjo, o keturios iš šešių galūnių švelniai, bet tvirtai apglėbė šeimninės riešą. Harington vėl sukikenuosi stumtelėjo žvėriūkštį, tarsi kviesdama paišdykauti. Medžių katinas apsuko visus savo šešiasdešimt penkis centimetrus, neskaitant uodegos, ir giliai, gaudžiai murkdamas užpakalinėmis kojomis įsirėmė šeimninkei į pilvą. Priekinės letenos dar glaudžiau apsvijio ranką, bet pražūtingi nagai - iš-

lenkti dramblio kaulo spalvos centimetro ilgio kinžalai - liko įtraukti. Honorijai teko matyti, kaip tokie nagai lyg niekur nieko išvagojo žmogaus, sukvailiojusio tiek, kad imtų grasinti medžių katinu bendrakelioniui, veidą, tačiau pati buvo visiškai rami. Jei ne būtinybė gintis (arba ginti šeimninę), Nimicas(1) veikiau jau taptų vegetaru, nei sužalotų žmogų. Šia prasme medžių katinai niekuomet nesuklysdavo.....

Pastabos

- 1) Katinas šitaip pavadintas pagerbiant admirolą Česterį Nimicą (1885 - 1966), 1944 - 1945m. m. vadovavusį JAV Ramiojo vandenyno laivynui.
- 2) Jeune école (pranc.) - jaunoji mokykla.
- 3) Superkargo - asmuo, laive tvarkantis krovinių priėmimą ir išdavimą; paprastai - antrasis kapitono padėjėjas.
- 4) Jūrų pėstininkų pravardė.
- 5) Hemotoraksas - kraujo susikaupimas krūtinplėvės ertmėje.